

5.1.2e - KNO

Van: 5.1.2e >
Verzonden: zaterdag 26 maart 2022 13:09
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Orde Heilig Graf [5.1.2e_201411455.00]
Bijlagen: Orde Heilig Graf 22 03 26-.pdf

Geachte heer 5.1.2e,

Onder verwijzing naar ons plezierige gesprek op 17 maart 2022, zenden wij u als afgesproken de toelichting.

Mocht u naar aanleiding hiervan nadere vragen hebben, wilt u dan contact opnemen?

Uw besluit zien wij met de meeste belangstelling tegemoet.

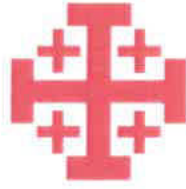
Met hartelijke groet,

Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem

5.1.2e

Postadres: 5.1.2e
Telefoon: 06 - 5.1.2e (maandag tot en met vrijdag van 14.00 tot 17.00 uur)
E-mailadres: 5.1.2e [@heilig-graf.nl](mailto:5.1.2e@heilig-graf.nl)

Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem
Landscommanderije Nederland

De hoogedelgestrengde heer
Generaal-majoor b.d. H. Morsink,
Kanselier der Nederlandse Orden
Nassaulaan 18
2514 JT Den Haag

Laren, 26 maart 2022

Onderwerp: Plaats Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem in de draagvolgorde

Zeer geachte heer Morsink,

Graag verzoeken wij u de Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem te plaatsen bij wat thans in het *Besluit draagvolgorde onderscheidingen* is: categorie *D. Erkende (ridderlijke) orden*.

Inleiding

Dit verzoek richt ik tot u in mijn hoedanigheid van landscommandeur (voorzitter) voor Nederland van de Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem, verder korthedshalve ook de Orde van het Heilig Graf, of de Orde. Op 17 maart 2022 mocht ik een bezoek brengen aan de heer **5.1.2e** **5.1.2e** decoraties en Advies en **5.1.2e** Kapittel voor de Civiele Orden. Bij die gelegenheid werd ik vergezeld door twee leden van de Orde: **5.1.2e** en **5.1.2e**. Wij hebben in dit overleg onze wens ingebracht en toegelicht, mede aan de hand van schriftelijke informatie betreffende de Orde. Dit betreft de volgende documenten: statuten, Constitutie, jaarverslagen, uitgaven van het periodiek *Riddertijdingen* en het vorig jaar verschenen boek over de Orde van het Heilig Graf in Nederland: Vincent van der Burg e.a. (red.), *Nederlandse ridders en edelvrouwen Getuigen van het Lege Graf - De Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem in Nederland*, Hilversum, 2021.

In deze brief lichten wij ons verzoek graag verder toe.

Categorie D. Erkende (ridderlijke) orden

Wij menen dat het in de draagvolgorde het meest passend is om de Orde van het Heilig Graf toe te voegen aan categorie D. Thans zijn in deze categorie de volgende drie orden ingedeeld.

67. Soevereine Militaire Hospitaal Orde van Sint Jan van Jeruzalem van Rhodos en van Malta, verder korthedshalve de Orde van Malta
68. Johanniter Orde in Nederland, verder korthedshalve de Johanniter Orde
69. Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht, verder korthedshalve de Duitse Orde

Om de Orde van het Heilig Graf eventueel *elders* in de volgorde te categoriseren, achten wij minder geëigend. In het bijzonder achten wij het niet voor de hand liggend de Orde van het Heilig Graf in te delen bij de *buitenlandse* orden, en te plaatsen bij Vaticaanstad. Daarvoor zijn naar onze mening de verwevenheid van (de leden van) de Orde met specifiek de Nederlandse samenleving en de bijdrage van (de leden van) de Orde aan specifiek de Nederlandse samenleving, te groot. De Nederlandse tak van de Orde van het Heilig Graf is daarenboven een rechtspersoon naar Nederlands recht. De grote mate van Nederlandse identiteit van de Orde van het Heilig Graf is vergelijkbaar met, zo niet identiek aan, de mate van Nederlandse identiteit van de andere hier bedoelde drie orden. Daarnaast is er op tal van andere vlakken een aanzienlijke mate van overeenkomst tussen de Orde van het Heilig Graf en deze drie orden. Wij lichten dit hieronder toe.

Tevens zijn er tussen deze in totaal vier orden – binnen hun gelijksoortigheid – aanzienlijke verschillen. De vier orden hebben elk hun eigen specifieke karakteristieken die hen van elkaar onderscheiden en welke kenmerken elkaar niet of nauwelijks overlappen.

Graag lichten wij een en ander toe aan de hand van de meest in het oog springende overeenkomsten en verschillen.

Orde van het Heilig Graf en Orde van Malta – overeenkomsten en verschillen

Overeenkomsten

- Beide zijn sinds jaar en dag ingebed in de Nederlandse samenleving.
- Beide betreffen Nederlandse organisaties.
- Beide organisaties bezitten Nederlandse rechtspersoonlijkheid.
- Beide presenteren zich waar het betreft de onderscheidingstekenen op de (avond)kleding (knoopsgatsversiering, onderscheidingsteken klein model, halskruis en cetera) sinds jaar en dag in de Nederlandse samenleving.
- Een overeenkomst tussen de Orde van het Heilig Graf en de Orde van Malta is dat beide in Nederland uniek en exclusief zijn en in ons land geen gelijke kennen.
- Voor beide geldt dat voor het lidmaatschap strikte criteria gelden en dat men moet worden gevraagd om lid te worden; men kan zich niet zelf aanmelden.
- Beide richten zich op broederschap, caritas en spiritualiteit (Orde van Malta: *tuitio fidei*).
- Beide zijn Ridderlijke Orden.
- Bij beide staat het lidmaatschap open voor adellijke en niet-adellijke leden. De Orde van het Heilig Graf wordt nagenoeg geheel gevormd door niet-adellijke leden. De Orde van Malta bestaat voor het merendeel uit adellijke leden en voor een kleiner deel uit niet-adellijke leden. Slechts een enkeling is lid van beide orden.
- Beide zijn onderdeel van een wereldwijde organisatie.
- Beide zijn pauselijke Ridderlijke Orden. De Orde van het Heilig Graf en de Orde van Malta zijn de enige twee bestaande pauselijke Ridderlijke Orden.

Verschillen

- De caritas van de Orde van het Heilig Graf richt zich met name op ondersteuning van christenen, zonder uitsluiting van moslims, joden en anderen, in het Heilig Land (te weten Israël, Palestijnse

gebieden en Jordanië). De Orde van Malta richt zich bij haar caritasactiviteiten op ondersteuning van hulpbehoevenden wereldwijd (obsequium pauperum).

- De Orde van het Heilig Graf heeft in Nederland ongeveer 360 leden, de Orde van Malta ongeveer 130.

Orde van het Heilig Graf en Johanniter Orde – overeenkomsten en verschillen

Overeenkomsten

- Beide zijn sinds jaar en dag ingebed in de Nederlandse samenleving.
- Beide betreffen Nederlandse organisaties.
- Beide organisaties bezitten Nederlandse rechtspersoonlijkheid.
- Beide presenteren zich waar het betreft de onderscheidingstekenen op de (avond)kleding (knoopsgatsversiering, onderscheidingsteken klein model, halskruis et cetera) sinds jaar en dag in de Nederlandse samenleving.
- Een overeenkomst tussen de Orde van het Heilig Graf en de Johanniter Orde is dat beide in Nederland uniek en exclusief zijn en in ons land geen gelijke kennen.
- Voor beide geldt dat voor het lidmaatschap strikte criteria gelden en dat men moet worden gevraagd om lid te worden; men kan zich niet zelf aanmelden.
- Beide richten zich op broederschap, caritas en spiritualiteit
- Beide zijn Ridderlijke Orden.

Verschillen

- De Orde van het Heilig Graf wordt nagenoeg geheel gevormd door niet-adellijke leden. Het lidmaatschap van de Johanniter Orde is voorbehouden aan diegenen die tot de Nederlandse adel behoren.
- De Orde van het Heilig Graf heeft een rooms-katholieke signatuur. De Johanniter Orde heeft een protestants-christelijke grondslag.

Orde van het Heilig Graf en Duitse Orde – overeenkomsten en verschillen

Overeenkomsten

- Beide zijn sinds jaar en dag ingebed in de Nederlandse samenleving.
- Beide betreffen Nederlandse organisaties.
- Beide organisaties bezitten Nederlandse rechtspersoonlijkheid.
- Beide presenteren zich waar het betreft de onderscheidingstekenen op de (avond)kleding (knoopsgatsversiering, onderscheidingsteken klein model, halskruis et cetera) sinds jaar en dag in de Nederlandse samenleving.
- Een overeenkomst tussen de Orde van het Heilig Graf en de Duitse Orde is dat beide in Nederland uniek en exclusief zijn en in ons land geen gelijke kennen.
- Voor beide geldt dat voor het lidmaatschap strikte criteria gelden en dat men moet worden gevraagd om lid te worden; men kan zich niet zelf aanmelden.
- Beide richten zich op broederschap, caritas en spiritualiteit
- Beide zijn Ridderlijke Orden.

Verschillen

- De Orde van het Heilig Graf wordt nagenoeg geheel gevormd door niet-adellijke leden. Het lidmaatschap van de Duitse Orde is voorbehouden aan diegenen die tot de Nederlandse adel behoren.
- De Orde van het Heilig Graf heeft een rooms-katholiek fundament. De Duitse Orde heeft een protestants-christelijke grondslag.

Nadere toelichting

Mocht u behoefte hebben aan een nadere toelichting, wilt u dan contact met mij opnemen?

Uw besluit om de Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem te plaatsen bij wat thans in het *Besluit draagvolgorde onderscheidingen* is: categorie *D. Erkende (ridderlijke) orden*, zien wij met de meeste belangstelling tegemoet.

Met hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Ordo Equestris S. Sepulcri Hierosolymitani
Landscommanderij Nederland

5.1.2e

M: ++31-5.1.2e

E 5.1.2e

5.1.2e

[heilig-graf.nl](mailto:5.1.2e@heilig-graf.nl)

[@gmail.com](mailto:5.1.2e@gmail.com)

Kanselarij

DER NEDERLANDSE ORDEN

Notitie

Vorbereiding gesprek Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem

Aan: Kanselier der Nederlandse Orden & Hoofd afdeling D&A

Van: Afdeling D&A

Auteur: 5.1.2e

Datum: dinsdag 8 maart 2022

Inleiding

Op donderdag 17 maart a.s. spreekt u met drie vertegenwoordigers van de Landscommanderijje Nederland - de nationale afdeling - van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem waaronder de voormalig Commissaris van de Koningin en Staatsraad, de heer 5.1.2e. De vermoedelijke aanleiding is dat de Nederlandse afdeling, net als de Soevereine Militaire Orde van Malta, opgenomen wil worden in het Nederlandse Besluit Draagvolorde onderscheidingen.

Standpunt afdeling D&A

5.2.1

Mogelijke oplossingsrichting

De oplossing is eenvoudig: onder het huidige besluit draagvolgorde mogen de versierselen van de huidige Orde van het Heilig Graf al worden gedragen, namelijk onder categorie H. 'buitenlandse onderscheidingen'. Dit omdat de ridderlijke orde - samen met de Orde van Malta - geldt als officiële

ridderlijke orde (onder bescherming) van de Heilige Stoel¹. Als geste kunt u dit verduidelijken door de Heilige Stoel expliciet te benoemen in artikel 2, categorie H. van het besluit.

Bovendien kunt u erover denken om zowel de categorieën G en H. te verheffen tot een zelfstandig artikelen binnen het besluit. De terminologie 'Categorie H.' suggereert een lage plaatsing t.o.v. 'Categorie A' terwijl eigen artikelen de zelfstandigheid van supranationale organisaties (thans Categorie G.) en officiële buitenlandse staatsonderscheidingen (thans Categorie H.) erkend. Artikel 1 handelt dan over de volgorde, artikel 2 over de Nederlandse onderscheidingen, artikel 3 over de supranationale organisaties en artikel 4 over buitenlandse staatsonderscheidingen. Dit heeft voor de daadwerkelijke draagvolgorde (en voor de huidige dragers) verder geen praktische gevolgen.

Achtergrond erkenning van protestantse ridderlijke orden in Nederland

De reden dat de protestantse Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht en de Johanniter Orde in Nederland wél in het besluit zijn opgenomen is dat zij geen staats- of huisorde zijn en dus niet onder het gezag van een soevereine staatshoofd ('fons honorem') vallen. Beide ridderlijke orden zijn ook geen formeel deel van een internationale moederorganisatie, ondanks dat de Balije van Utrecht vriendschappelijke relaties onderhoudt met de rooms-katholieke moederorde waaruit zij ooit uit is ontstaan en de Johaniter Orde in Nederland onderdeel is van een internationale koepel van protestantse johanitterorden in verschillende landen.

Orde van het Heilig Graf geen zelfstandige organisatie

De Landscommanderij Nederland van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem is daarentegen geen zelfstandige organisatie maar een nationale subafdeling die is onderworpen aan de algemene statuten en reglementen vanuit de soevereiniteit van de Heilige Stoel. Artikel 1, lid 1 van de statuten van de Landscommanderij Nederland stelt expliciet dat de Commanderij *"een in Nederland gevestigd onderdeel van de Ridderorde van het H. Graf van Jeruzalem, gevestigd te Vaticaanstad, [is] ...waarop de statuten, reglementen en directieven van de Ridderorde van toepassing zijn. De Commanderij is ingesteld door de Kardinaal-Grootmeester van de Ridderorde en kan door hem te allen tijde worden ontbonden"*. Het feit dat de commanderij een Nederlandse rechtspersoonlijkheid heeft - zoals alle verenigingen in Nederland - doet daar niet aan af omdat de 'fons honorem' niet bij de lokale Kapittelraad ligt maar bij de Vaticaanse Kardinaal-Grootmeester.

Status Soevereine Militaire Orde van Malta

In het besluit draagvolgorde is in ieder geval sinds 1999 tevens de Orde van Malta opgenomen. De besluitvorming hieromtrent is niet bij de afdeling bekend maar is vanuit juridisch en phaleristisch perspectief merkwaardig te noemen: de ridderlijke orde is staatsrechtelijk gezien namelijk een soevereine staat (zonder grondgebied) en de Associatie Nederland maakt daar dus onlosmakelijk onderdeel van uit. Hun versierselen zijn juridisch gezien dan ook buitenlandse staatsonderscheidingen zoals de Johanniter Orde dat voor de Tweede Wereldoorlog ook was. De Associatie Nederland is bij koninklijke besluit van 24 april 1911, no 24 weliswaar erkend als wettige vereniging maar dit was tussen 1855 en 1976 verplicht volgens de Wet op de Vereniging en Vergadering. Anders dan de Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht en de Johanniter Orde in Nederland is tot op heden nergens een koninklijk besluit gevonden dat hen expliciet toestaat dat hun onderscheidingstekens mogen worden gedragen op Nederlandse overheidsuniformen. Logisch, want vanuit staatsrechtelijk perspectief is dat ook nooit nodig geweest.

¹ NOTE OF CLARIFICATION FROM THE SECRETARIAT OF STATE d.d. 1 december 2012.

APOSTOLIC NUNCIATURE
IN THE NETHERLANDS

Prot. N. 1963/2022

The Apostolic Nunciature / Embassy of the Holy See to the Netherlands, presents its compliments to the Kanselarij der Nederlandse Orden and has the honour, following the request of **5.1.2e** of the Equestrian Order of the Holy Sepulchre of Jerusalem (Ordo Equestris Sancti Sepulcri Hierosolymitani) in the Netherlands to declare that the Holy See has no objection to the request to include the Equestrian Order of the Holy Sepulchre of Jerusalem in the category of Distinctions of the other recognized Equestrian orders like the Sovereign Military Hospitaller Order of St John Of Jerusalem of Rhodes and of Malta.

The Apostolic Nunciature / Embassy of the Holy See to the Netherlands avails itself of the opportunity to renew to the Kanselarij der Nederlandse Orden, the assurances of its highest consideration.

The Hague, 3 November 2022

Mr. **5.1.2e**

5.1.2e Afdeling Advies en Decoraties
Kanselarij der Nederlandse Orden
Nassaulaan 18
2514 JT Den Haag

Notitie

Erkenning Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem

Aan: MT

Van: Afdeling D&A

Auteur: 5.1.2e

Contactgegevens auteur: 06 5.1.2e

Datum: donderdag 24 november 2022

Geacht MT, collega's,

Doel van dit memo is jullie te informeren over het opnemen van een vierde ridderlijke orde in het Besluit draagvolgorde onderscheidingen. De Kanselier heeft hiermee ingestemd. Hierna vinden jullie de bijlagen.

In maart van dit jaar ontving de kanselier het formele verzoek van de Orde van het Heilig Graf. De orde vroeg naar criteria die ten grondslag liggen aan opname in de draagvolgorde. Omdat deze nimmer zijn vastgelegd, was dit meteen een goede aanleiding dit wel te doen. De orde is toen gemeld dat zowel het onderscheidingsteken als de inhoudelijke criteria in ieder geval onderscheidend moeten zijn. Ik heb de orde geopperd om de deze te categoriseren onder buitenlandse onderscheidingen (ingesteld door de Paus / het Vaticaan), maar het ging om de specifieke wens in de categorie (D) bij de drie andere ridderlijke orden.

In internationaal verband kunnen we het volgende melden. Ook elders in Noord(west)-Europa worden ridderlijke orden erkend door de nationale overheden. In de meeste omringende landen is de overheid echter een stuk terughoudender met de erkenning dan in Nederland. In de meeste Noord-Europese landen is alleen de (protestantse) Johannitter Orde officieel erkend (Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Zweden) terwijl Spanje juist alleen weer de katholieke Orde van Malta en de Orde van het Heilig Graf erkent. Met de voorgestelde handelswijze sluit Nederland aan bij dat gebruik met daarbij de aantekening dat Nederland zover nu bekend het enige land is dat zowel de protestantse als de katholieke ridderlijke orden erkent.

5.2.1

(wij zouden immers een
Vaticaanse orde opnemen in een Nederlands besluit. Bovendien zou deze orde

nu 'hoger' worden gerangschikt dan enkele andere orden die het Vaticaan kent). Recent ontvingen wij bericht van de Nuntius dat de Heilige Stoel geen bezwaar heeft tegen de opname van de Orde van het Heilig Graf in het Nederlandse 'besluit draagvolgorde onderscheidingen'.

Voor daadwerkelijk over te gaan tot erkenning (en dus tot opname) waren er nog twee informele aspecten die zorgvuldige weging vereisten, die aan de Kanselier zijn voorgelegd.

1. **Eventuele gevoeligheden bij de nu erkende ridderlijke orden** (de Ridderlijke Duitse Orde, de Johanniter Orde en de Soevereine Militaire Hospitaal Orde van Sint Jan van Jeruzalem van Rhodos en van Malta); vanuit deze hoek zou eventueel 'weerstand' komen omdat de Orde van het Heilige Graf een zogenoemde **5.2.1** is. De andere drie erkende ridderlijke orden bestaan uit leden van adellijke afkomst.

Wij adviseerden de Kanselier **5.2.1**

2. **Mogelijkheid tot precedentwerking en criteria.** Er zijn naar schatting een twintig/dertigtal zogeheten valse en pseudo-orden, waarvan de leden ook onderscheidingstekens dragen en waar niet in alle gevallen het charitatieve element centraal staat, maar meer het dragen van versierselen ter zelfverheerlijking. De onderscheidingstekens lijken niet zelden op die van de erkende ridderlijke orden **5.2.1**.
5.2.1 Een 'vloedgolf' van aanvragen van ridderlijke orden die niet onder de directe bescherming staan van een regerend staatshoofd/vorst moet worden voorkomen. Daarvoor zijn de volgende criteria geformuleerd.
 - a. **Een ridderlijke orde heeft een regerend staatshoofd als 'fons honorem'.**
Hiermee sluiten we bijvoorbeeld de Parijse obediëntie van de Orde van St. Lazarus en de ridderlijke en huisorden van inmiddels afgezette koningshuizen uit (o.a. de hoofden van de koninklijke families van Frankrijk, Griekenland, Savoye, Oostenrijk, Roemenië en de voormalige Duitse vorstendommen zijn ieder voor zich nog fons honorem van flink wat ridderorden).
 - b. **Een ridderlijke orde wordt algemeen erkend als legitiem en is direct terug te voeren op de oorspronkelijke vijf grote, in het Heilige Land gestichte, orden van militaire- en/of hospitaalridders tussen 1099 en 1123.**
Hiermee sluit je 99% van de 'valse' orden (moderne ridderlijke orden wiens naam erg veel lijkt op de middeleeuwse orden) uit.
 - c. **Een ridderlijke orde is ondeelbaar en kent geen afzonderlijke obediënties onder meer dan één fons honorem.**
Onder deze drempelwaarde komt alleen de Orde van het Heilige Graf in aanmerking. **5.2.1**

Resterende acties:

1. Uitsturen brieven aan de drie ridderlijke orden (RDO, Malta en Johanniter).
2. Als er geen grote inhoudelijke bezwaren worden aangevoerd, informeren van Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem dat de Kanselier de orde zal opnemen in de draagvolgorde.
3. Aanpassen Besluit draagvolgorde onderscheidingen i.s.m. ministerie van BZK. Hierbij heeft de Kanselier aangegeven de in deze notitie genoemde criteria niet expliciet op te willen nemen in de toelichting op het besluit.